

XIX САВЈЕТОВАЊЕ И XV РЕДОВНА СКУПШТИНА САВЕЗА ЕТНОЛОШКИХ ДРУШТАВА ЈУГОСЛАВИЈЕ

Од 10. до 13. октобра 1985. године Цетиње је било домаћин XIX савјетовања и XV редовне скупштине етнолошких друштава Југославије. За три дана, колико је овај скуп трајао, расправљало се о низу питања из етнологије. Етнички процеси у неким крајевима Црне Горе, облици партијархалне културе у данашњем Југословенском друштву, обичаји и вјеровања у вези са природом, етнологија и спорт, одијевање (ношња, костим, мода) и социјалисти и етнологија — биле су теме о којима су поднесени реферати и саопштења и о којима је вођена дискусија на овом научном скупу.

Посебно интересовање побудила је тема етнички процеси Старе Црне Горе. Реферате у вези са овом темом поднијели су др Јован Вукмановић („Етнички процеси и карактеристичне особине племенско-патријархалног друштва у Старој Црној Гори), др Петар Влаховић („Племена у црногорским брдима“), др Видак Вујачић („Етос Црногорке — између човјечности и отуђења“), др Павле Радусиновић („Марко Миљанов као персонификација патријархалне друштвене свијести“). Вођена је дискусија у вези са племенском организацијом, а расправљано је и о географском положају племена. Запажене су биле дискусије др Јована Р. Бојовића, др Петра Влаховића, др Видака Вујачића и др Сава Вукмановића. Референти и дискусанти су аргументовано говорили о неким карактеристичним особинама племена у Црној Гори.

На тему „Облици патријархалне културе у данашњем друштву“ поднијета су четири саопштења, од дванаест колико их је било пријављено: др Твртко Чубелић („Облици патријархалне културе“), Олга Супек („Од задруге до неолокалности у Јасканском Пригорју“), Милица Живановић Пурић („Промене у величини и структури породице Албанаца у Црној Гори“), др Ејуп Мушовић

(„Црногорски мухаџири“). Дискутујући у овој теми, академик Михајло Апостолски је истакао значај проучавања патријархалне културе.

Запажено саопштење др Ејупа Мушовића о исељавању црногорских муслимана после Берлинског конгреса дало је повода дискусантима Ј. Р. Бојовићу и М. Апостолском да укажу на значај изучавања миграција на југословенском простору, залажући се за организовање једног посебног савјетовања о овом питању.

Теме обичаји и вјеровања у вези са природом и етнологија и спорт су обрађиване у двије секције. У вези са првом темом реферисали су: Катја Кореј („Знање о времену в Goriških Brdih“), др Драгана Антонијевић („Карактеристике и функција природе у нашим бајкама“), Томислав Живковић („Веровања и обичаји у вези с природом у околини Смедеревске Паланке“), Иван Ковачевић („Уместо тотемизма“) и Душанка Огар („Црногорци у Рати“).

О етнологији и спорту говорили су: др Твртко Чубелић (Културолошки аспекти спорта и спортских натјечања“), Томислав Живковић („Народни спортови у околини Смедеревске Паланке“), Милица Вујопевић („Фашинада и гађање кокота у Перасту“).

Преостале двије теме, које су такође обрађиване у двије комисије, и то Одијевање (ношња, костим мода) и Социјалисти и етнологија су представљене са неколико саопштења, као што су Љиљане Хаџидедић („Утицај моде на обликовање ношње“), Инес Прице („Стилови одјевања код београдске омладине“), Љубице Каушара, („Odjevanje v selu Rečica kraj Karlovcа, nekad i danas“), Иванке Вртовец („Традициско рухо и савремено одјевање у СР Хрватској“), Зорице Мрваљевић („Одијевање племена Куча некад и сад“). Одијевање, било да се односи на прошлост било на са-

дашњост, побуђује интересовање, јер је оно одраз како економског стања тако и друштвеног положаја појединаца или група.

Тема социјалисти и етнологија је представљена рефератима Миодрага Алексића („Актуелне теме Светозара Марковића о удруживању сељака — произвођача на принципу самопомоћи и вађеви-

на“), и Нине Сеферовић („Димитрије Туцовић као етнолог“).

Седма тема је била Округли сто под називом Југословенска култура.

Објављивањем реферата и саопштења са овог научног скупа добиће се један значајан прилог за етнологију Југославије.

Драгана Радојичић

НАРОДНА И ВОЈНОПОЗАДИНСКА ВЛАСТ НИКШИЋКОГ СРЕЗА У НАРОДНООСЛОБОДИЛАЧКОМ РАТУ.

Округли сто, Никшић 28. и 29. маја 1984.

Центар за Марксистичко образовање „Никола Ковачевић“ у Никшићу, настављајући своју веома успјешну програмску активност и на прикупљању и обради грађе из револуционарног покрета и социјалистичке револуције у никшићком крају, организовао је округли сто, који је одржан 28. и 29. маја 1984, године Никшићу на тему **НАРОДНА И ВОЈНОПОЗАДИНСКА ВЛАСТ НИКШИЋКОГ СРЕЗА У НОР-У**. Никшић је у народноослободилачком рату без сумње представљао један од најзначајнијих центара економског, политичког и културног живота Црне Горе, имајући видну улогу у свим етапама развитка револуционарног радничког покрета — и то не само у никшићком подручју већ и шире.

Циљ и претходних и овог скупа био је да допринесу обради значајних револуционарних збивања, као и да се отргну од заборава они догађаји који су били карактеристични и у ондашњој ситуацији значајни за никшићки крај и шире.

До сада је никшићки Центар за марксистичко образовање издао пет књига у едицији „Револуционарни покрет“, и то: Бранко Булајић: „Рад партијске организације у Грахову између два рата 1920 — 1941. године“; Милија Станишић, „Токови револуције у Црној Гори“ (13-јулска награда за 1981. годину); зборник радова „Из

револуционарног покрета никшићког краја“; зборник радова „Никшићки срез у НОР-у“ и зборник радова „Никшић у предрадном револуционарном покрету и НОР-у“.

Као што се види, три књиге су настале као плод рада научних скупова који су током посљедњих неколико година организовали у Никшићу. Стога као резултат недавно одржаног научног скупа треба очекивати и шесту књигу Центра у овој едицији.

Са историографског становишта ова тема није довољно обрађена, па су скупу присуствовали они аутори који су и могли највише да кажу о томе како је текао процес оснивања народне власти у овом крају, којим се све питањима бавила та власт, ко су били њени носиоци у појединим општинама среза никшићког, какво је њено мјесто у развоју народне власти у Црној Гори и колико су искустава са овог подручја коришћена у пракси других народноослободилачких одбора на ширем подручју Црне Горе. На ову тему поднесено је преко 30 реферата и саопштења, а број дискутаната био је много већи, што говори да су реферати обрађивали различите теме, теме о којима су се неричетко чула и различита мишљења.

У склопу појединих тема обрађени су и неки облици дјелатности народноослободилачких одбо-